

**Brusel 30. listopadu 2023
(OR. en)**

16230/23

COH 93

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Datum: 30. listopadu 2023

Příjemce: Delegace

Č. předchozího
dokumentu:

15523/23

Předmět: Budoucnost politiky soudržnosti
– závěry Rady (30. listopadu 2023)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o budoucnosti politiky soudržnosti, které schválila Rada pro obecné záležitosti (soudržnost) na svém 3989. zasedání dne 30. listopadu 2023.

Závěry Rady o budoucnosti politiky soudržnosti

RADA EVROPSKÉ UNIE

- 1) PŘIPOMÍNÁ své závěry z června 2022 o sdělení k osmé zprávě o soudržnosti „Soudržnost v Evropě do roku 2050“ i své závěry z listopadu 2022 o politice soudržnosti;
- 2) VÍTÁ, že politika soudržnosti je od svého počátku jedním ze základních pilířů integračního procesu EU, který umožňuje konvergenci mezi členskými státy i uvnitř nich, zvyšuje blahobyt a kvalitu života občanů a přispívá k rovným podmínkám na jednotném trhu;
- 3) ZDŮRAZŇUJE, že politika soudržnosti musí klíčovým pilířem EU zůstat a za tímto účelem si musí zachovat svůj jediný cíl, kterým je podpora celkového harmonického rozvoje Unie a posilování její hospodářské, sociální a územní soudržnosti a zároveň snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů.

V rámci dotyčných regionů je zvláštní pozornost věnována venkovským oblastem, oblastem postiženým průmyslovými přeměnami a regionům, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou například nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva a ostrovní, přeshraniční a horské regiony;

- 4) ZDŮRAZŇUJE, že politika soudržnosti je politikou pro všechny regiony EU, avšak cílenější a přizpůsobivá podpora by měla být zajištěna zejména méně rozvinutým regionům, které se i nadále potýkají se strukturálními problémy, jež jsou prohloubeny četnými asymetrickými šoky plynoucími z nedávných krizí, přičemž v nich stále chybí základní infrastruktura a přístup ke službám;

- 5) JE SI VĚDOMA specifických rysů nejvzdálenějších regionů, zejména jejich strukturální hospodářské a sociální situace, kterou ještě zhoršuje jejich odlehlost, ostrovní povaha, malá rozloha, složitý povrch a podnebí, přírodní rizika a hospodářská závislost, což zesiluje nová rizika a nerovnosti, které budou mít potenciálně vliv na územní soudržnost EU jako celku. VYZÝVÁ Komisi, aby plně využila možností, které nabízí článek 349 Smlouvy, a aby do příslušných posouzení dopadů systematicky začleňovala jakožto specifické a samostatné kritérium účinky svých budoucích legislativních návrhů na nejvzdálenější regiony;
- 6) JE SI VĚDOMA existence regionů, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva, ostrovní, přeshraniční a horské regiony, i potřeby specifických opatření, aby uvedené regiony mohly tato znevýhodnění překonat;
- 7) UZNÁVÁ, že navzdory podpoře v rámci politiky soudržnosti existuje řada regionů, které se ocitly v tzv. rozvojové pasti, nebo jim takový vývoj hrozí, jak je zdůrazněno v osmé zprávě o soudržnosti EU. Tyto regiony se vyznačují dlouhými obdobími pomalého nebo negativního růstu, s nízkým růstem produktivity a omezenou tvorbou pracovních míst. Některým regionům navíc hrozí past rozvoje talentů, což je kombinovaný problém úbytku pracovní síly a nižší míry terciárního vzdělání. MÁ ZA TO, že politika soudržnosti by měla podporovat regionální strategie, které by těmto pastem zabránily;
- 8) VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby prozkoumaly, jak měřit a hodnotit specifické potřeby jednotlivých území, aby politika soudržnosti po roce 2027 lépe reagovala na potřebu harmonického rozvoje;
- 9) UZNÁVÁ, že politika soudržnosti je dlouhodobou politikou, nikoli krizovým nástrojem. POUKAZUJE na zásadní a rozhodná opatření politiky soudržnosti při řešení nedávných krizí v boji proti jejich negativním socioekonomickým dopadům a v předcházení tomu, aby se stávající asymetrie zhoršovaly. JE TOHO NÁZORU, že regulační rámec politiky soudržnosti by měl být schopen přizpůsobit se novému vývoji i neočekávaným událostem, přičemž připomíná dlouhodobou transformační povahu a strukturální cíle politiky soudržnosti;

- 10) PŘIPOMÍNÁ, že hospodářskou, sociální a územní soudržnost a konvergenci ovlivňuje řada nových výzev. K nim patří demografické trendy, migrace, změna klimatu a její negativní důsledky, konektivita, ekologická a digitální transformace, energetická izolace, geopolitická nestabilita na vnějších hranicích EU, zejména východních, nebo koncentrace aktivity i obyvatelstva ve velkých městských oblastech, což je třeba řešit inkluzivním a spravedlivým způsobem a zajistit, aby nikdo nezůstal opomenut. ŽÁDÁ Komisi, aby v rámci nadcházející diskuze o politice soudržnosti 2027 navrhla možnosti, jak by politika soudržnosti mohla regionům poskytovat lepší a cílenější podporu pro úspěšné zvládnutí těchto výzev, zejména s ohledem na ekologickou a digitální transformaci a různou úroveň socioekonomického rozvoje;
- 11) UZNÁVÁ, že propojení prorůstových reforem se strategickými investicemi je hybnou silou rozvoje a odolnosti, a to nejen pro každý členský stát, ale také pro všechny jeho regiony, a že je třeba vyvodit poznatky pro budoucnost politiky soudržnosti, pokud jde o způsob podpory reforem. ŽÁDÁ Komisi, aby v rámci nadcházející diskuze o politice soudržnosti po roce 2027 navrhla možnosti pro aktivnější, účinnější a cílenější politiku soudržnosti s jasnými prioritami a pro další posílení orientace investic na výsledky, jakož i pro zlepšení vazby mezi politikou soudržnosti a evropským semestrem;
- 12) PŘIPOMÍNÁ, že nedílnou součástí politiky soudržnosti jsou sdílené řízení a zásada partnerství, jež zaručují systém víceúrovňové správy, který udržuje rovnováhu v rozhodování mezi Komisí, členskými státy, regiony a místními orgány a zároveň intenzivně zapojuje partnery, čímž vytváří vědomí vlastní odpovědnosti za programy a vývojové trendy a posiluje sounáležitost s evropským projektem;
- 13) PŘIPOMÍNÁ, že při koncipování a plánování politiky soudržnosti je důležité zajistit místně orientovaný přístup;

- 14) VYBÍZÍ k všeobecnému povědomí ve všech politikách a iniciativách Unie o nepoškozování soudržnosti. VYZÝVÁ Komisi, aby při přípravě legislativních návrhů v rozsáhlé míře využívala posuzování územního dopadu s cílem zachytit územní dopady na dotčená území a regiony;
- 15) ZDŮRAZŇUJE, že je třeba zajistit, aby se plánování a provádění politiky soudržnosti zaměřily na unijní priority soudržnosti a zároveň byly flexibilní vzhledem k realitě regionů s ohledem na jejich územní specifika a zranitelnost;
- 16) POUKAZUJE NA TO, že s řízením politiky soudržnosti je spojena značná administrativní zátěž, která omezuje její efektivnost, a VYBÍZÍ k prozkoumání všech možných způsobů zjednodušení, včetně možnosti vytvoření tzv. zásady jednotného auditu;
- 17) ZDŮRAZŇUJE význam, který v procesu konvergence a při zajišťování účinnosti politiky soudržnosti mají na všech úrovních řádná správa a budování kapacit;
- 18) ZNOVU POTVRZUJE, že úsilí o zjednodušení musí rovněž zaručit vysoké standardy pro předcházení podvodům a korupci a boj proti nim, a ZDŮRAZŇUJE význam ochrany finančních zájmů Unie s ohledem na nařízení o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie;
- 19) ZDŮRAZŇUJE doplňkovost a synergie, které je třeba mezi politikou soudržnosti a dalšími příslušnými evropskými politikami a iniciativami posilovat již ve fázi jejich návrhu, aby se zvýšily jejich vzájemný soulad a účinnost a snížila administrativní zátěž členských států, regionů a příjemců, a ŽÁDÁ Komisi, aby zvážila strategičtější přístup k zajištění této konzistentnosti;
- 20) BERE NA VĚDOMÍ, že Nástroj pro oživení a odolnost byl zaveden jako dočasný nástroj k omezení dopadů pandemie COVID-19. UZNÁVÁ, že je důležité zohlednit výsledky jeho auditu a hodnocení s cílem vyvodit včasné poznatky z jeho fungování;

- 21) POUKAZUJE NA význam a příležitosti, které pro členské státy a jejich regiony obnáší přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce i spolupráce s nejvzdálenějšími regiony, a ZDŮRAZŇUJE, že vzájemná spolupráce přispívá k rozvoji regionů a k integraci EU. VYZÝVÁ Komisi, aby usnadnila operační koordinaci programu Interreg a Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci;
- 22) VYZÝVÁ Komisi, aby pokračovala v úzké spolupráci a výměně názorů s členskými státy ohledně klíčových prvků diskuze o politice soudržnosti po roce 2027.
-